

Το Εργαστήριο Αστεακής
Εγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου

&
Το Εργαστήριο Επιστήμης των Δεδομένων του Πανεπιστημίου Πατρών

διοργανώνουν το σεμινάριο:

Έγκλημα και Κινηματογράφος
I' Κύκλος

"Παράγοντες Εγκληματογένεσης"

με τη συνεργασία της Ελληνικής Λέσχης Συγγραφέων Αστυνομικής Λογοτεχνίας

Έναρξη 2/11/2021
19.00- 21.00
Αίθουσα Β5
Παντείου Πανεπιστημίου

Ελληνική Λέσχη Συγγραφέων Αστυνομικής Λογοτεχνίας
Ε.Λ.Σ.Α.Λ.

5η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Τρίτη, 7 Δεκεμβρίου 2021, 19:00- 21:00

ΠΡΟΒΟΛΗ: • Ζ, σκηνοθεσία: Κώστας Γαβράς (1969) • Αναπαράσταση, σκηνοθεσία: Θόδωρος Αγγελόπουλος (1970) • Οι σατανάδες της νύχτας, σκηνοθεσία: Μάριος Ρετσίλας (1972) • Παραγγελιά, σκηνοθεσία: Παύλος Τάσιος (1980) • Άγγελος, σκηνοθεσία: Γιώργος Κατακουζηνός (1982) • Αθώος ή ένοχος; σκηνοθεσία: Δημήτρης Αρβανίτης (1989) • Όμηρος, σκηνοθεσία: Κωνσταντίνος Γιάνναρης (2005) • Ο θάνατος που ονειρεύτηκα, σκηνοθεσία: Παναγιώτης Κράββας (2010)

Υπόθεση : Παρουσιάζονται οι 16 ελληνικές ταινίες, που αντλούν το πρωτογενές αφηγηματικό υλικό τους από τα αστυνομικά και εγκληματολογικά χρονικά και εμπνέονται από πολύκροτα ποινικά και πολιτικά εγκλήματα που απασχόλησαν κατά καιρούς την ελληνική κοινή γνώμη. Πολλές από αυτές συγκαταλέγονται στις κορυφαίες δημιουργίες της εγχώριας κινηματογραφικής παραγωγής των τελευταίων 50 ετών, συγκροτώντας ένα αξιοπρόσεκτο corpus με υψηλό καλλιτεχνικό ενδιαφέρον αλλά και αυξημένη εγκληματολογική σημασία.

Αναλύεται η μέθοδος «μεταγραφής» των αληθινών συμβάντων από το αστυνομικό δελτίο στο φιλικό σύμπαν, εξετάζεται η μυθοπλαστική απεικόνιση των παραγόντων εγκληματογένεσης στη διαχρονική εξέλιξη του εγκληματικού φαινομένου και σχολιάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι δημιουργοί συνδυάζουν την ένταση της μυθοπλασίας με τη δύναμη του ντοκουμέντου («based on a true crime story»).

Είδος προβολής: αποσπάσματα ταινιών μεγάλου μήκους

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

«Από τα πρωτοσέλιδα στη μεγάλη οθόνη – Αληθινά εγκλήματα στον ελληνικό κινηματογράφο», **Γιάννης Ράγκος**, συγγραφέας και δημοσιογράφος με ειδίκευση στο ιστορικό/ερευνητικό ρεπορτάζ¹.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ-ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

«Τίτλοι εγκλημάτων επικαιρότητας και στοιχεία δικογραφίας», **Δήμητρα Πλαστήρα**, Δικηγόρος, ΜΔΕ Εγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου.

¹ Είναι συγγραφέας και δημοσιογράφος με ειδίκευση στο ιστορικό/ερευνητικό ρεπορτάζ. Έχει δημοσιεύσει βιβλία δημοσιογραφικής έρευνας (non fiction), αστυνομικά μυθιστορήματα, νουβέλες και διηγήματα, καθώς και δοκίμια και μελέτες για την αστυνομική λογοτεχνία. Ακόμα έχει γράψει σενάρια για κινηματογραφικές ταινίες, τηλεοπτικά σίριαλ και κόμικ, καθώς και κείμενα για θεατρικές παραστάσεις. Δημοσιογραφικές έρευνές του έχουν μεταφερθεί στη λογοτεχνία και έχουν περιληφθεί σε ιστορικές εκδόσεις και επιστημονικά συγγράμματα. Είναι τακτικό μέλος της Ένωσης Συντακτών Περιοδικού-Ηλεκτρονικού Τύπου (ΕΣΠΗΤ) και της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων (IFJ), ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Λέσχης Συγγραφέων Αστυνομικής Λογοτεχνίας (ΕΛΣΑΛ) και μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αστυνομικών Συγγραφέων (IACW).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαμβακάς Β. & Παπαλεξοπούλου-Λεχρ, Μ., «Παραγγελιά. Η κινηματογραφική / μαζική δικαίωση του Νίκου Κοεμτζή», στο: Βαμβακάς Β. & Παναγιωτόπουλος Π. (επιμ.), *Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80 - Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό*, 2η έκδοση, Επίκεντρο, Αθήνα 2014.

Βαρβαρέσου Ξ., «Αναπαραστάσεις του δράστη και του θύματος και ΜΜΕ. Μια εμπειρική προσέγγιση: Υπόθεση Μανώλης Δουρής», στο Η. Δασκαλάκη (επιμ.) *Εγκληματίες και θύματα στο κατώφλι του 21ου αιώνα*, Αφιέρωμα στη μνήμη του Ηλία Δασκαλάκη. Αθήνα: εκδ. Ε.Κ.Κ.Ε, 2000.

Ζαραφωνίτου, Χ. (2002). «Ο φόβος του εγκλήματος. Εγκληματολογικές προσεγγίσεις και προβληματισμοί με βάση την εμπειρική διερεύνηση του φαινομένου στο εσωτερικό της Αθήνας», *Μελέτες Ευρωπαϊκής Νομικής Επιστήμης*, Εκδ. Α.Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, ελληνικά/αγγλικά.

Ζαραφωνίτου Χ., Κουράκης Ν. & Συνεργάτες, (Αν)ασφάλεια (2009). *Τιμωρητικότητα και Αντεγκληματική πολιτική. Εργαστήριο Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών*, Τμήμα Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών, εκδ. Α.Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή.

Θεοδωρίδου Ε., *Η αναπαράσταση της τιμής και του εγκλήματος του Νίκου Κοεμτζή στην Παραγγελιά του Παύλου Τάσιου*, 17-5-2017, URL: www.filmiconjournal.com/journal.

Θεολόγη Β., *Εγκληματικότητα και ΜΜΕ*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2011.

Καράκωστας Ι., *Το δίκαιο των ΜΜΕ*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2012.

Κολιοδήμος Δ., *Λεξικό ελληνικών ταινιών από το 1914 μέχρι το 2000*, Εκδόσεις Γένους, Αθήνα 2001.

Κορμικιάρη Έ., *Θύματα Εγκλημάτων και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2010.

Κυριακίδης Α. (επιμ.), *Τώνια Μαρκετάκη* (συλλογικό), Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης – Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών, 1994.

Μήτρου, Λ., *Η δημοσιότητα της κύρωσης ή η κύρωση της δημοσιότητας*, Σειρά: Δίκαιο και Κοινωνία στον 21ο Αιώνα (Ιδρυτής Σειράς: Γ. Παπαδημητρίου), Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012.

Πανούσης Γ., «Κινηματογράφος και έγκλημα», στο: Πανούσης Γιάννης, *Ένοχοι & ενοχές – Εγκληματολογικές επιστήμες και αστυνομικό μυθιστόρημα*, Γ' έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2010.

Πανούσης Γ., *Δίκαιο και άδικο, αθώοι και ένοχοι, καλό και κακό στην αστυνομική μυθοπλασία Ζητήματα ηθικής, δεοντολογίας και ύφους*, Εκδόσεις Παπαζήση, 2021.

Πανούσης Γ., *Αστυνομικά αινίγματα, Ο Φάνης Κρέμος ανα-λύει και επι-λύει*, Κυφάντα, 2021.

Πανούσης, Γ. *Το χρονολόγιο ενός εγκληματολόγου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2014.

Πανούσης, Γ., *Η επιστροφή του αστυνόμου Μπέκα, Ο ήρωας του Γιάννη Μαρή σε νέες περιπέτειες*, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα, 2012.

Πανούσης, Γ., *Εγκληματολογικές επιστήμες και αστυνομικό μυθιστόρημα*, Σάκκουλας Αντ. Ν., Αθήνα, 2008.

Πανούσης, Γ., *Η δίκη της 17 Ν από τις στήλες των εφημερίδων*, Σάκκουλας Αντ. Ν., Αθήνα, 2005.

Πανούσης, Γ., *Έστιν ουν δίκης οφθαλμός ή η δίκη κατέστη μονόφθαλμος; : Τηλεοπτική μετάδοση της δίκης 17Ν*, Σάκκουλας Αντ. Ν., Αθήνα, 2004.

Ράγκος Γ., «Based on a true crime story – Όταν ο ελληνικός κινηματογράφος εμπνέεται από αληθινά εγκλήματα», στο: *Εγκληματολογία: Περίβλεπτον Αλεξίφωτον* - Τιμητικός Τόμος για τον Ομότιμο Καθηγητή Γιάννη Πανούση, Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2020, σε συντετμημένη εκδοχή εδώ:

<https://elsal.gr/el/%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B1%CF%83%CF%84%CF%85%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%B7%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1/%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1-%CE%B8%CE%B5%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1/1142-apo-ta-prwtoselida-sti-skoteini-aitousa.html>

Σόμπολος, Π., *Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα όπως τα έζησα*, Εκδόσεις Πατάκη, 2014.

Σόμπολος, Π., *Τα τραγικά γεγονότα της τελευταίας τριακονταπενταετίας όπως τα έζησα*, Εκδόσεις Πατάκη, 2015.

Σόμπολος, Π., *Οι αστέρες του εγκληματικού πανθέου όπως τους έζησα*, Εκδόσεις Πατάκη, 2017.

Ξενόγλωσση

Altheide, David L. "The mass media, crime and terrorism", *Journal of International Criminal Justice* 4.5, 2006, 982-997.

Barak, Gregg. "Media and crime" *Routledge Handbook of Critical Criminology*, London: Routledge, 2012, 372-385.

Barak, G. (Ed.), *Media, process, and the social construction of crime: Studies in newsmaking criminology* (Vol. 10). Taylor & Francis, 1994.

Baranauskas, A. J., & Drakulich, K. M., "Media construction of crime revisited: Media types, consumer contexts, and frames of crime and justice", *Criminology*, 56(4), 2018, 679-714.

Boda, Z., & Szabó, G., "The media and attitudes towards crime and the justice system: A qualitative approach", *European journal of criminology*, 8(4), 2011, 329-342.

Callanan, V. J., "Media consumption, perceptions of crime risk and fear of crime: Examining race/ethnic differences", *Sociological Perspectives*, 55(1), 2012, 93-115.

Callanan, V., & Rosenberger, J. S., "Media, gender, and fear of crime", *Criminal Justice Review*, 40(3), 2015, 322-339.

Callanan, V. J., *Feeding the fear of crime: Crime-related media and support for three strikes* LFB Scholarly Pub, 2005.

Carrabine, E., *Crime, culture and the media*, Polity, 2008.

Cavender, G., "Media and crime policy: A reconsideration of David Garland's *The Culture of Control*", *Punishment & Society*, 6(3), 2004, 335-348.

Chadee, D., & Ditton, J., "Fear of crime and the media: Assessing the lack of relationship", *Crime, Media, Culture*, 1(3), 2005, 322-332.

Chiricos, T., Eschholz, S., & Gertz, M., "Crime, news and fear of crime: Toward an identification of audience effects", *Social problems*, 44(3), 1997, 342-357.

Ditton, J., Chadee, D., Farrall, S., Gilchrist, E., & Bannister, J., "From imitation to intimidation: A note on the curious and changing relationship between the media, crime and fear of crime", *British Journal of Criminology*, 44(4), 2004, 595-610.

Dowler, K., Fleming, T., & Muzzatti, S. L., "Constructing crime: Media, crime, and popular culture", *Canadian journal of criminology and criminal justice*, 48(6) 2006, 837-850.

Erickson, R. V., "Mass media, crime, law, and justice: An institutional approach", *The British Journal of Criminology*, 31(3), 1991, 219-249.

Ferguson, C. J., *Adolescents, crime, and the media*, New York City, NY: Springer, 2014.

Flexon, J. L., & Guerette, R. T., "Differential effects of an offender-focused crime prevention media campaign", *Journal of criminal justice*, 37(6), 2009, 608-616.

Greer, C. (Ed.), *Crime and media: a reader*, Routledge, 2019.

Marsh, I., Melville, G., *Crime, Justice and the Media*, Routledge, 3rd edition, 2019.

Mastorocco, N., & Minale, L., News media and crime perceptions: Evidence from a natural experiment. *Journal of Public Economics*, 165, 2018, 230-255

Reiner, R., "Media made criminality: The representation of crime in the mass media", In: Reiner, Robert, Maguire, Mike and Morgan, Rod, (eds.) *The Oxford Handbook of Criminology*, Oxford University Press, Oxford, UK, 2002, pp. 302-340.

Pickett, J. T., Mancini, C., Mears, D. P., & Gertz, M., "Public (mis) understanding of crime policy: The effects of criminal justice experience and media reliance", *Criminal Justice Policy Review*, 26(5), 2015, 500-522.

Sacco, V. F., "Media constructions of crime", *The Annals of the American academy of political and social science*, 539(1), 1995, 141-154.

Sacco, V. F., *When crime waves*, Sage Publications, 2005.

Shale, S., "Listening to the Law: Famous Trials on BBC Radio 1934-69", *Modern Law, Review*, 59, 1996, 6: 813-44.

Young, A., *The Scene of Violence: Cinema, Crime, Affect*, Routledge, 2010.